

CISTELLERIA: ARTESANIA AMB FIBRES VEGETALS

Títol	Àrea / Matèria / Àmbit	Curs (Nivell educatiu)
Cistelleria: Artesania amb Fibres Vegetals	Biologia i Geologia / Ciències Socials: Geografia i Història / Educació en valors cívics i ètics	Educació Secundària

• DESCRIPCIÓ (Context + Repte)

Al llarg de la història de la humanitat, les fibres vegetals han estat **elements fonamentals** en la fabricació d'eines i objectes d'ús quotidià. En les darreres dècades, però, aquestes han estat progressivament substituïdes per materials sintètics, com els plàstics, amb conseqüències negatives en diversos àmbits. Aquest canvi ha suposat un gran impacte ambiental a causa de l'extracció i transformació de la matèria primera necessària per a la producció de plàstics. A més, l'ús generalitzat de **plàstics d'un sol ús** ha generat un greu problema ambiental degut als residus que generen.

El repte d'aquesta activitat és doble: d'una banda, conèixer les diverses fibres vegetals que tenim al nostre entorn, comprenent les seves característiques i els seus usos tradicionals. D'altra banda, consisteix a **elaborar un producte** utilitzant una d'aquestes fibres vegetals, promocionant així la seva utilització i contribuint a reduir la dependència dels materials sintètics.

• COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competències específiques	Àrea o matèria
CE5. Analitzar els efectes de determinades accions sobre el medi ambient i la salut, basant-se en els fonaments de les ciències biològiques i geològiques, per fer propostes d'acció i per decidir de manera informada sobre problemàtiques actuals i adoptar hàbits que minimitzin els impactes mediambientals, que siguin compatibles amb un desenvolupament sostenible i que permetin mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva.	Biologia i Geologia

CE3. Integrar i avaluar les relacions sistèmiques entre l'individu, la societat i la natura i l'ecodependència de les activitats humanes, mitjançant la identificació i l'anàlisi de problemes ecosocials de rellevància, per desenvolupar hàbits i actituds èticament compromeses amb l'assoliment d'un estil de vida sostenible.	Educació en Valors Cívics i Ètics
CE4. Descobrir i analitzar els elements i dinàmiques que configuren el territori, mitjançant l'estudi de casos i problemàtiques geogràfiques, per valorar els diferents paisatges i proposar alternatives de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat i justícia social.	Ciències Socials: Geografia i Història

• TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competència ciutadana: CC4. Interpretar les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodependència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adoptar, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable.

Competència personal, social i aprendre a aprendre: CPSAA 5. Planificar objectius a mitjà termini i desenvolupar processos metacognitius de retroacció per aprendre dels propis errors en el procés de construcció de coneixement.

• OBJECTIUS D'APRENTATGE

1. Prendre consciència de l'impacte dels residus generats per l'activitat humana quotidiana des del punt de vista eco social per tal de involucrar-se en l'impuls d'alternatives de consum responsable que poden mitigar l'emergència climàtica i garantir la sostenibilitat de la vida.
2. Descobrir i valorar les propietats, característiques i tècniques de cultiu, obtenció i processament d'algunes fibres vegetals més comunes per tal de construir un objecte amb un impacte mínim al planeta.
3. Aplicar tècniques de manipulació i teixit artesanes i tradicionals de les fibres vegetals per tal de construir un objecte amb un impacte mínim al planeta.

- **SABERS**

Biologia i Geologia

- Observació i identificació de les característiques distintives d'espècies representatives de l'entorn proper i ubicació dels principals grups taxonòmics corresponents (regne).
- Reconeixement de la importància de la conservació dels ecosistemes, la biodiversitat i la implantació d'un model de desenvolupament sostenible. Anàlisi de la relació de la sostenibilitat amb alguns ODS (ODS 11. Ciutats i comunitats sostenibles; ODS 12. Consum i producció responsables; ODS 13. Acció climàtica).
- Valoració de la importància dels hàbits i producció sostenibles (consum responsable, gestió de residus, respecte al medi ambient...).

Ciències Socials: Geografia i Història

- Adquisició d'estils de vida respectuosos amb els recursos, saludables i socialment compromesos.

Educació en valors cívics i ètics

- Identificació de l'ecodependència i la interconnexió entre els estils de vida i l'entorn, en situacions quotidianes.
- Consolidació i promoció d'hàbits de vida sostenible tenint en compte el consum responsable i de productes de proximitat, la gestió òptima dels recursos naturals i dels residus, i de la mobilitat en l'orientació que donem al nostre estil de vida.

- **DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE**

Estratègies metodològiques

Visualització d'un vídeo de 'situació inicial impacte' per poder contextualitzar l'activitat i establir un punt de partida al voltant d'una realitat global que ens afecta a tota la població. Aprenentatge personalitzat partint de les preguntes i coneixements previs de l'alumnat. Modelatge actiu per part del/la docent i entre iguals.

Agrupaments

L'activitat està dissenyada per a un grup de 15 alumnes. Les activitats es faran amb el suport del/la docent referent del grup. En la sortida per anar a recollir canyes, cada infant tindrà l'oportunitat de treballar amb les eines de forma individual. Durant l'elaboració del producte amb fibres vegetals, cada alumne fa la seva pròpia creació i comparteix material amb un grup reduït.

Materials i recursos

Disposem de mostres de diferents objectes fets amb diferents fibres vegetals i les seves versions més modernes de plàstic, així com un mostrari de fibres vegetals que ens permet comparar textures, olors i colors. Fitxes de classificació, característiques, usos i distribució de diferents fibres vegetals d'ús comú. Presentació audiovisual. Material per a l'elaboració d'un objecte fet amb fibres vegetals (galledes per humidificar les fibres, tovalloles, medul·la de ratan, alicates, tisores, pelacanyes...).

• ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

Fases de l'activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	Introducció: conceptes de fibra vegetal, de l'artesania al plàstic i la producció local - industrial. Descoberta de l'impacte global sobre els ecosistemes i el planeta. Situació d'impacte inicial que ens permet reflexionar sobre un problema mediambiental global.
Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i>	Reconeixement de les fibres vegetals: explorem la diversitat d'aquestes fibres a nivell mundial, ubicant-les geogràficament i destacant les seves característiques biològiques. Abordarem detalls sobre el cultiu d'aquestes plantes, incloent els climes i sòls òptims, els mètodes de conreu més eficaços i sostenibles. A més, explorarem els processos d'extracció de les fibres de les plantes.
	Usos al llarg de la història: des de l'ús en tèxtils fins a aplicacions en construcció, papereria i altres sectors. Analitzarem els avantatges i els reptes associats amb l'ús d'aquestes fibres, incloent consideracions sobre la sostenibilitat, l'impacte ambiental i les oportunitats de desenvolupament econòmic.
Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i>	Recollim canyes: sortida al nostre entorn per descobrir i obtenir la canya com a fibra vegetal de proximitat. Aprendrem a utilitzar eines professionals adequades, practicarem el procés de tall i obtenció de la canya, mentre aprenem sobre la seva estructura i qualitats com a fibra.
	Construïm una panereta: utilitzant medul·la de ratan, tallarem la fibra de i la submergirem en aigua per fer-la més flexible i manipulable. Cada alumne/a tindrà l'oportunitat de manipular la fibra i construir la seva pròpia panereta personalitzada. Durant l'activitat, proporcionarem orientació sobre les tècniques de trenat i enrotllament per a la construcció de la panereta. Cada alumne/a podrà endur-se la seva panereta acabada, feta a mà, com a record de la seva experiència i com a resultat de les seves habilitats en el treball amb fibres vegetals.

Activitats d'estructuració <i>Què hem après?</i>	Al final de la sessió podem dedicar un espai a reflexionar sobre què hem après i treure conclusions de l'experiència. A més, les activitats d'estructuració també tenen cabuda a la tornada al centre, en el moment de dur a terme el treball posterior a l'estada.
--	---

• VECTORS

Aprenentatge competencial.

Es proposa una activitat que planteja aprenentatges amb sentit, partint d'una realitat propera i local per entendre'n una de global, que es veu afectada pel comportament individual de molts usuaris, que molt sovint no veuen ni són conscients dels efectes que produeixen els seus hàbits de consum.

Ciutadania democràtica i consciència global.

El context i el repte ens portaran a relacionar els nostres hàbits individuals amb les conseqüències del nostre model de consum a escala global, valorant activitats, oficis i persones que tenen la voluntat de que el món esdevingui un lloc millor per viure i conviure. S'espera que al final de l'activitat l'alumnat pugui prendre consciència per analitzar el seu dia a dia i promoure canvis a través del seu consum.

• MESURES I SUPORTS

Universals: A la nostra web tenim una pàgina de 'Recursos DUA' (seqüències de les sessions, racons d'alternança, anticipació de les tasques...) amb un recull de mesures i suports universals que hem dissenyat sobre les activitats de la nostra oferta educativa. És possible que no n'hi hagi de totes les activitats, ja que està **en fase de creació**.

Addicionals o intensius: Les mesures i suports addicionals o intensius a implementar a cada activitat seran acordades entre el CdA Juneda i l'equip docent durant la coordinació prèvia de l'estada o sortida.